

Президентът на Република България Росен Плевнелиев и кметът на София Йорданка Фандъкова по време на откриването на реставрираната антична гробница на Хонорий през август 2014 г. Д-р Тодор Чобанов, заместник кмет на София, представя уникалния археологически комплекс.

АНТИЧНАТА ГРОБНИЦА НА ХОНОРИЙ ПРЕД БАЗИЛИКАТА „СВЕТА СОФИЯ” Е ОТКРИТА ЗА ПОСЕЩЕНИЕ

„След подземния музей на базиликата „Св. София” отваряме за посетители това съкровище на Античността – гробницата на Хонорий, с нейните безценни надписи и стенописи. За проекта инвестирахме повече от 300 хиляди лева собствени средства, малка част от средствата, които отделяме и ще отделяме за старините на София”. Това каза при откриването на комплекса при гробницата

на Хонорий до базиликата „Света София” на 27 август 2014 г. кметът на София Йорданка Фандъкова.

Археологическият обект от Античността откри президентът на България Росен Плевнелиев. На събитието присъстваха председателят на БАН акад. Стефан Воденичаров, заместник-кметът на София д-р Тодор Чобанов, председателят на комисията по култура към Столичен общински съвет Малина Едрева.

По думите на г-жа Фандъкова „още преди 16 века, древните жители на града се събирали тук, за да отдадат почит на своите предци, да се поклонят на Бога, да отсеят преходното от вечното. В епохата на Константин Велики, който обичал да казва, че Сердика е неговият Рим, тук се издигала вече светинята ни „Св. София” и най-изявените жители на града намирали вечния си покой в нейната свята околност. В известен смисъл, днес сме се събрали именно, за да почетем един от тях – Хонорий, раб божи, както е написано на стените на неговата гробница. Намерена случайно през 1989, тя чака дълги години този ден, когато я представяме на публиката в цялото ѝ великолепие.”

В своето изказване г-жа Фандъкова посочи, че в Сердика се е провел един от най-важните събори на ранната църква и градът, столица на римски провинции, е бил едно от най-важните средища на древна Европа, където толерантността към християнството е издигната в закон от родения тук Галерий. Всички тези факти ни изпълват с оправдана гордост, но те са и повод да напомня за огромния дълг, който всеки от нас има към историята.

Столичната община ще продължи да подкрепя археологическите проучвания. Да разкрива и представя безценното наследство на миналото и да развива музейната система на града. Да насърчава културния и опознавателен туризъм, каза също г-жа Фандъкова.

Кметът на София благодари за осъществяването на проекта на научната общност, представена от ръководството на Софийския университет и БАН, на министерството на културата, които през годините съгласуваха проектите за експонирането, на музея за история на София, както и на ДНСК, на структурите на общината, които подкрепяха нелекото изпълнение на дейностите. Г-жа Фандъкова изрази специални благодарности към архитект Васил Китов, който до последните месеци от живота си работи по проекта за гробницата на Хонорий.

„От гробницата на Хонорий получаваме знание за миналото на нашия град и нашата държава” – каза президентът Росен Плевнелиев. „Тя се превръща в чудесно допълнение към пространството под храма „Света София”, където вече бяха експонирани около 50 автентични гробници. Изследването и отварянето за посетители на този значим исторически обект нямаше да бъдат възможно без години наред, ден по ден упорита работа от страна на археолози, историци,

архитекти, реставратори, общински представители и, разбира се прекрасният кмет на София и неговият екип”, допълни г-н Плевнелиев.

По думите му е радостно е, че ставаме свидетели на едно европейско отношение към културното ни наследство. „Не малко от това наследство беше пропиляно и унищожено през десетилетията на прибързан стремеж за модернизация, идеологическо заслепление, строителство на всяка цена, дори понякога и небрежност към миналото, което знаем е мост към бъдещето”, каза Росен Плевнелиев.

„От днес София ще стане още по-богата духовно, а световната историческа съкровищница ще се допълни с тази уникална гробница станала достояние не само на жителите, на гостите на столицата, но и на цялото човечество по един достоен начин”, подчерта президентът за значимостта на откритата гробница на Хонорий.

АНТИЧНО СЪКРОВИЩЕ

Гробницата на Хонорий е най-представителната от 50-те гробници, открити под базиликата „Света София” в столицата. Тя е от V-VI век и е защитен със стъклена конструкция, която позволява поглед отгоре. Находката е ценна с това, че е единствената до момента гробница от късната античност в България, където

фигурира името на починалия, с надпис едновременно на латински и гръцки. Вероятното му значение „Хонорий, раб Христов (Божи), слава на Отца и Сина и Светия дух“ сочи, че погребаният е бил почитана личност в християнското общество на древна Сердика.

„Гробницата е уникална – за първи път у нас намираме гроб от този период с надпис на името на покойника, и той е индивидуален, а не семеен“, обясни д-р Тодор Чобанов, заместник-кмет на София. От вътрешната страна на гробницата има хибриден надпис на латински и гръцки – „Хонорий, раб божий“, и личат стенописи, на които са изобразени кръстове и растителни мотиви. Според учените, проучвали обекта, това показва, че древните хора придавали голямо значение на покойника. Предполагат, че той е бил висш духовник.

Посетителите в древния мавзолей могат да разгледат и няколко витрини, в които са изложени част от предметите, излезли при разкопките на Източния некропол на Сердика. Експонирани са и интересни каменни съоръжения, датирани от II до VI в.

Гробницата на Хонорий е била открита случайно през 1989 г. при строителни дейности. Допроучена е през 2002 г. от археолози на Музея за история на София. Преди три години Столичната община започна проект за реставрация и консервация на находката. Предвижда се подземен тунел да свърже паметника с музея под „Св. София“. Изграждането му предстои да започне. Преди това трябва да се направи сеизмично укрепване на базиликата. „За довършване на разкопките тук, както и за реставрацията на Западната порта кандидатствахме за финансиране по Норвежката програма. Необходими са ни към 2,5 млн. лева“, каза кметът на София Йорданка Фандъкова.

През изминалата година и половина над 150 000 души са разгледали подземния археологически музей.

Засега комплексът е достъпен от входа на стъклената конструкция извън „Св. София“. Гробницата на Хонорий може да бъде посетена с билет за археологическия музей под базиликата. Освен да надникнат в гробницата, посетителите могат да разгледат артефактите, намерени в нея на отделна витрина, да прочетат, да чуят и видят на видео познатата за нас нейна история.

Снимка: Олег Попов

Снимка: Георги Кожухаров